

Subiectul

1. Def - parte principală de prop. care arată autorul unei act.
(- partea de prop. care spune ceva cu ajut predicatului)

Oamenii se ridicară de la masă.

Elevii învăță lecțiile.

Elevul a fost chemat la cancelarie de către director.

Observații!

Modurile nepersonale:

- a) infinitivul (a învăța)
 - b) gerunziul (învățând)
- dar nu sunt predicate pot avea subiect.

Ex. Strigând învățătura laci elevii au taut.

2. Întrebările la care răspunde.
cine? ce? — caz X.

3. Se exprimă prin:

- a) subiect. comun sau propriu

Ex. Casa a fost terminată în câteva zile.

Aurora a învățat lecția.

- b) pronume
- 1) personal: Eu citesc.

2) posesiv Țineii au plecat la mare.

3) demonstrativ Acesta învăță bine.

4) interogativ Cine lipsește?

5) relativ Am văzut pe cine a plecat.

6) negațional Fiecare învăță.

7) negativ Nimeni nu învăță.

8) de politețe D-voastră veți veni mâine.

9) de întărire Într-un a rezolvat problema.

~~10~~ Pronume reflex. nu poate fi subiect pt. că are doar cazurile D și Ac.

- c) adj. substantivizat:

Harmicul este apreciat

Cel mic este mai inteligent.

- d) numeral:
- 1) cardinal:

Trei învăță, iar ceilalți sunt lenesi.

2) ordinal :

Al treilea a răspuns mai bine.

- e) verb
- 1) la infinitiv : E ușor a scrie verbul.
 - 2) supin : De explicat este greu.

4) Caful subiectului = caful 1 : cine? ce?

— sunt cazuri când subiectul poate apărea la alt caz decât nominativul.

Deosebim : a) aparente excepții = construcția în care un atribut funcția de subiect și, deși apare în alt caz decât nominativul.

1) subst. sau pronume în G

Ex. : Ai cui vorbeau pe pârșpo
caz G.

Ai lui îl certau.

2) subst. sau pronume în Ac cu prepozițiile "din" sau "dintre"
caz Ac. = subiect

Au mai plecat dintre oameni.

Au mai plecat împotriva ^{sb.} dintre oameni.

3) adj. "tot" la pl. + prepoziția "cu" (Ac).

Am venit cu toți

Am venit toți cu toți.

b) Excepții propriu-zise :

1) pron. rel. interogativ în G, D, Ac care introduce o subordonată are în această fct. de subiect.

Să se culce / cui îi e somn.

Să se culce / care este somnoroasă

Să plimb / cu ^{Ac} cine îi place.

2) subst. precedate de propoziția "la" folosită cu scopul de a marca ideea de multă cantitate

Au venit la oameni !

⑤ Clarificare:

- o particularitate a lb. române este aceea că subiectul în actul comunicării poate apărea exprimat prin o anumită parte de vorbire sau poate lipsi fără ca actul comunicării să sufere.

① Dacă subiectul apare exprimat deservim:

1) subiect simplu: Studentii învață bine.

Copacul a înflorit.

2) subiect multiplos = alcătuit din mai multe cuvinte care au împreună valoarea unui subiect.

Căsușă, căsușă, merii în pâlci înfloresc primăvara.

② Dacă subiectul nu este exprimat printr-o parte de vorbire deservim:

1) subiectul inclus = numai la pers. I în eu - a sg. și pl.
Desenez o hartă. Desenăm o hartă.
Ascultă muzică. Ascultați muzică.

2) subiectul subînțeles = numai pt. pers. a în eu - a sg. și pl.
Ascultă muzică (cine? el sau ea)
ei sau ele

3) subiectul nedeterminat = indiferent de pers. (eu, ei)
uneori subiectul nu poate indica precis cine este autorul acțiunii pt. că este vorba despre o acțiune cu caracter general.

Bate la ușă!

Unde dai și unde creștă! (prezent în proverbe)

Soria la gâfita e.

La familia Topescu se mănâncă bine.

③ Construcții subiective:

Predicatele exprimate prin verbe care au sensul de a se găsi, a afla pot avea ca subiect o construcție alc.

din: pronume sau adverb relativ interogativ + un verb la infinitiv.

Ai să faci toate trăsnăile în care vine te ajută.

constr. subiectivă
cine are.

Observație:

Uneori, mai ales în poezia populară apar subiecte exprimate prin substantiv din aceeași rădăcină cu verbul.

sau din aceeași sferă semantică cu vb.:

Norii fulgerau

Acest tip de subiect se numește subiect intern.

2) Lipsa subiectului:

a) verbe unipersonale prin formă în impersonale prin conținut care se referă la fenomene ale naturii în care subiect: a ninge, a ploua, a turna, a fulgera.

Predicatul

1. Def. = parte princip de prop. care atribuie subiectului o acțiune, o stare sau o însușire.

2. Întrebări

a) Ce face S?

ce se spune despre S?

b) Cine este? Ce este? Cum este S?

Ex a) El ^{P.V.} a plecat la școală.

b) ^{P.N.} Micușor este elev.

3. Clarificare:

a) Predicatul verbal = predicatul care ne arată ce face subiectul sau ce se spune despre acesta.

Se exprimă prin: 1) vb. predicativ la un mod personal indiferent de diateză.

Eu am înțeles lecția.

Noi ne îndreptăm spre școală. diateză pasivă P.V.

Tata a fost amintit de către zeful lui.

2) locuțiune verbală la un mod personal.

El a luat-o la smântână

Vântul a luat la ochi țigara